

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E. Kegel (Forum voor Democratie)
(d.d. 20 januari 2025)

Nummer
4176

Onderwerp
AI-act

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In een artikel in gemeente.nu van 16 januari 2025¹ wordt aangegeven dat gemeenten moeite hebben om te kunnen voldoen aan de AI-act, regelgeving vanuit een EU-verordening die strenge eisen stelt aan gebruik van AI door overheden².

- 1. Vanaf 1 februari 2025 dienen overheden AI-systemen te hebben afgeschaft die onaanvaardbare risico's met zich meebrengen (b.v. ten aanzien van biometrische identificatie in de publieke ruimte). Beschikt de provincie over dergelijke systemen en indien ja, wat is de stand van zaken ten aanzien van afschaffing daarvan?*

Antwoord

De provincie Zuid-Holland was een van de eerste overheden om een algoritmeregister³ te lanceren in 2022. Hierin worden momenteel 10 algoritmes / AI systemen beschreven die wij als provincie gebruiken. Wij inventariseren al vanaf dit moment de inzet van AI systemen in onze organisatie. Tot op heden zijn wij geen AI systemen tegengekomen die onder de nieuwe AI Verordening verboden zijn.

Sinds begin 2024 ondersteunt het IPO bovendien een interprovinciale 'werkgroep algoritmes en AI', bij de implementatie van het algoritmeregister en het nieuwe algoritme kader – AI ACT. Deze werkgroep is in haar inventarisatie geen AI systemen tegengekomen bij provincies die in deze categorie vallen.

- 2. Vanaf 1 februari dienen ambtenaren voldoende AI-geletterd te zijn. Ze moeten bijvoorbeeld snappen dat AI-systemen vooroordelen kunnen bevatten en dat ze de uitkomsten van AI niet blindelings kunnen volgen. Welke initiatieven heeft de provincie in dat opzicht genomen? Zijn deze initiatieven ook beschikbaar voor de bestuurlijke organisatie en haar ondersteuning?*

Antwoord

De afgelopen twee jaar wordt er in toenemende mate geïnvesteerd in de AI-geletterdheid van ambtenaren. Dit vindt op vier manieren plaats: organisatie brede bewustwordingsactiviteiten, aandachtspunten rondom AI toevoegen aan bestaande trainingen, gerichte cursussen ter verdieping voor specifieke doelgroepen, initiatieven gekoppeld aan opdrachten en domeinen.

¹ <https://www.gemeente.nu/bedrijfsvoering/digitalisering/gemeenten-hikken-tegen-ai-act-aan/>

² <https://www.digitaleoverheid.nl/nieuws/europese-ai-act-goedgekeurd/>

³ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/digitaal-zuid-holland/algoritmeregister/>

Voorbeelden van deze activiteiten zijn seminars over de opkomst van taalmodellen (zoals ChatGPT), aandacht voor AI bij de cursus “Data Ethiek en Kritisch Denken”, CAICO opleiding⁴ (gericht op HR, juridisch, privacy, innovatie), en de thema bespreking AI van domein Bestuur en Omgeving.

AI geruime tijd is ethiek⁵ een belangrijk onderdeel van de wijze waarop de provincie digitale transformatie vormgeeft. Dit heeft o.a. geresulteerd in een Interprovinciale Ethische Commissie (IEC)⁶ en een interne Ethische Denktank. Deze structuren hebben het bewustzijn van collega’s over de mogelijke ethische implicaties van technologie zoals AI de afgelopen jaren vergroot. Ook zijn er instrumenten beschikbaar gekomen om deze impact te analyseren, zoals bijv. de IAMA⁷ toets of het Moreel Beraad. En heeft de IEC specifiek advies uitgebracht over het gebruik van ChatGPT⁸ bij provincies.

Specifiek gericht op bestuur hebben wij het afgelopen jaar bijzonder hoogleraar bestuurskunde Martijn van der Steen gevraagd een essay te schrijven over de impact van AI op democratie en bestuur. Dit heeft geresulteerd in een essay getiteld “Technologie in de Tussentijd”⁹. Parellel hieraan hebben wij via de Zuid-Holland Academie, samen met de Vereniging Zuid-Hollandse Gemeenten (VZHG) drie raadsbijeenkomsten¹⁰ over het onderwerp data en AI georganiseerd.

Onlangs (30 januari¹¹) organiseerden we via de Zuid-Holland Academie een hele dag over deze thematiek, gericht op ambtenaren en bestuurders in Zuid-Holland (ong. 200 deelnemers over de dag). Daar werd expliciet aandacht besteed aan het essay en aan de vraag hoe bestuurders in Zuid-Holland samen kunnen optrekken in dit vraagstuk.

3. *Kunt u een beschrijving geven op welke wijze binnen de provincie gebruik wordt gemaakt van hulpmiddelen als ChatGTP, CoPliot e.d.?*

Antwoord

Ambtenaren in de provincie hebben sinds vorig jaar de optie om een eigen variant van ChatGPT te gebruiken, genaamd PZH-Assist¹². PZH-Assist is door PZH zelf gebouwd en is d.m.v. een Data Protection Impact Assessment (verplicht bij hoog risico verwerking persoonsgegevens) getoetst op een veilige verwerking van (persoons)gegevens. PZH-Assist draait in de eigen digitale omgeving van PZH en data blijft ook binnen die digitale omgeving.

In 2023 is er een intern kader ontwikkeld voor het gebruik van ChatGPT (zie bijlage) , dat collega’s houvast geeft in het gebruik van generatieve AI tools. Dit is bovenop de doorlopende campagne “Zo Doen We Dat”, gericht op het zorgvuldig omgaan met data en informatie.

⁴ <https://www.ictrecht.nl/academy/opleidingen/ai-compliance-officer>

⁵ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/digitaal-zuid-holland/ethiek-digitalisering/>

⁶ <https://www.ipo.nl/nieuws/provincies-richten-ethische-commissie-op-voor-digitalisering/>

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/02/25/impact-assessment-mensenrechten-en-algoritmes>

⁸ <https://www.ipo.nl/nieuws/advies-over-het-gebruik-van-chatgpt-in-provincies/>

⁹ <https://www.nsob.nl/denktank/overzicht-van-publicaties/technologie-de-tussentijd>

¹⁰ <https://zuidhollandacademie.nl/agenda/zelfbewust-digitaal-over-ethiek-en-wandelen-met-data-2/>

¹¹ <https://bestuur-gpt.pzh-events.nl/>

¹² <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/digitaal-zuid-holland/algoritmeregister/algoritme-pzh-assist-provincie-zuid-holland/>

Momenteel vinden vanuit het IPO de nieuwe contractonderhandelingen plaats met leverancier Microsoft. Hierin zullen ook afspraken gemaakt worden ten aanzien van het gebruik van Co-Pilot. Op dit moment hebben we geen licentie voor Co-Pilot.

4. *Kunt u een beschrijving geven van de wijze waarop de provincie zelf interne initiatieven ontplooit om voor de organisatie gebruik te maken van AI?*

Antwoord

Op dit moment wordt een interne opdracht ontwikkeld om het beheer en de ontwikkeling van AI beter vorm te geven. Deze opdracht brengt technische, organisatorische, juridische en ethische expertise samen en zoekt expliciet de verbinding met relevante interbestuurlijke ontwikkelingen. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een bestuurlijke visie.

5. *Kunt u een beschrijving geven van de wijze waarop de provincie initiatieven ontplooit om voor gebruik te maken van AI als het gaat om gedrag van burgers te volgen of te beïnvloeden in de provincie?*

Antwoord

Wij ontplooiën geen initiatieven die gebruik maken van AI om het gedrag van burgers te volgen of te beïnvloeden.

6. *Wordt momenteel AI gebruikt in de communicatie tussen provincie en burgers, dan wel zijn hier plannen voor?*

Antwoord

Er zijn vooralsnog geen concrete plannen voor de inzet van AI in de communicatie tussen provincie en burgers. Het kan wel zijn dat AI ons in de toekomst kan helpen bij een goede dienstverlening van ons ContactCentrum, bijvoorbeeld bij het genereren van antwoorden op eenvoudige, veelgestelde vragen.

7. *Op welke wijze denkt de provincie om de risico's rondom AI te mitigeren, gelet op de inzet van gebieden zoals in de vragen 3,4,5 en 6 verwoord? En op welke wijze vindt er extern advies dan wel monitoring plaats ten aanzien van het AI-beleid van en gebruik binnen de provincie Zuid-Holland?*

Antwoord

Zoals aangegeven hebben wij diverse structuren opgezet om de risico's rondom AI te mitigeren. Wij verwijzen hierbij ook naar de Lid GS Brief van 12 november 2024, "Wat doet GS aan en met AI" (PZH-2024-863118989).

We laten we ons indien nodig adviseren door diverse partijen, op basis van hun specifieke expertise (bijv. Highberg, The Green Land). Afspraken over structurele monitoring vinden op dit moment nog niet plaats. Gesprekken hierover lopen en worden de komende jaren interbestuurlijk ontwikkeld.

Den Haag, 11 februari 2025

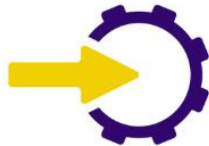
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlage, intern kader ChatGPT

Input

De informatie die jij erin stopt

Vertrouwelijkheid

Zorg ervoor dat je geen vertrouwelijke, bedrijf kritische, auteursgerechtigde, of (privacy)gevoelige informatie (zoals een nog niet genomen besluit) invoert in ChatGPT. Hoewel het model informatie tussen gesprekken niet opslaat, moet je uit voorzorg het delen van gevoelige gegevens vermijden.

Duidelijkheid

Formuleer je vragen of input zo duidelijk en specifiek mogelijk. Vermijd dubbelzinnigheden of onvolledige zinnen, om misverstanden te voorkomen.

Relevantie

Geef alleen informatie die relevant is voor het beoogde doel van het gesprek. Overbodige of irrelevante input kan leiden tot verwarrende of dubbelzinnige output.

ChatGPT

Het model en het algoritme

Beperkingen kennen

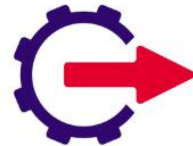
Weet dat ChatGPT, hoewel het krachtig is, beperkingen heeft. Het kan soms onvolledige of onjuiste informatie geven. Wees voorzichtig bij het interpreteren van de resultaten en raadpleeg altijd andere betrouwbare bronnen voor verificatie.

Bewustzijn van vooroordelen

Houd er rekening mee dat ChatGPT, net als alle AI-modellen, vooroordelen kan bevatten die voortkomen uit de trainingsdata. Wees alert op mogelijk partijdige of discriminerende resultaten.

Niet transparant

Weet dat de informatie die jij aan ChatGPT geeft, wordt gebruikt om toekomstige versies van het model te trainen. Jouw informatie wordt dus trainingsdata. Met wie deze informatie gedeeld wordt, is niet publiekelijk toegankelijk, en daarmee voor ons niet transparant.

Output

De informatie die ChatGPT genereert

Kritische evaluatie

Beoordeel de output zorgvuldig voordat je het gebruikt als basis voor bijvoorbeeld een beleidsnotitie. Controleer dus de juistheid, nauwkeurigheid en volledigheid van de verstrekte informatie. Je bent zelf verantwoordelijk voor de informatie die je verstrekt.

Onafhankelijke bevestiging

Verifieer de informatie die je ontvangt van ChatGPT door het te vergelijken met andere bronnen of door deskundigen te raadplegen. Vermijd het nemen van belangrijke beslissingen op basis van alleen de output van het model.

Bewustzijn van beperkingen

Realiseer je dat ChatGPT mogelijk niet altijd de meest geschikte oplossing biedt voor complexe of gevoelige kwesties. Een algoritme is immers niet politiek sensitief.